

Läkares sjukskrivningspraxis – en skakig historia

Lars Englund

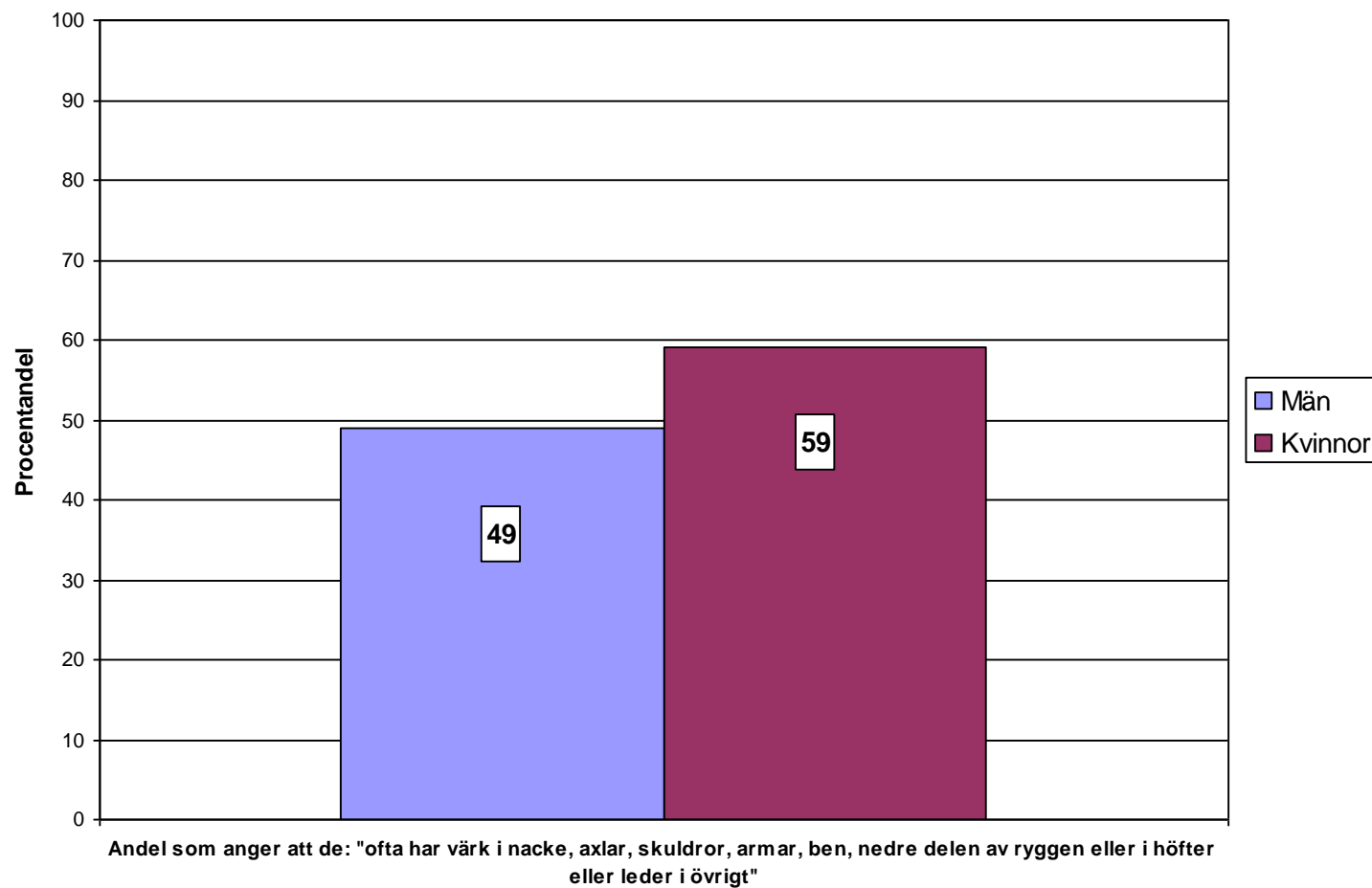
Läkares sjukskrivningspraxis

- Sjukskrivningar börjar ofta hos allmänläkaren
- Patientens fråga: "Kan sjukskrivning vara en bra lösning på mitt hälsoproblem?"
- Startar från ett icke sjukskrivet tillstånd
- Tentativt – en ärlig fråga till läkaren
- Sjukdom eller annat?
- Distriktsläkare definierar

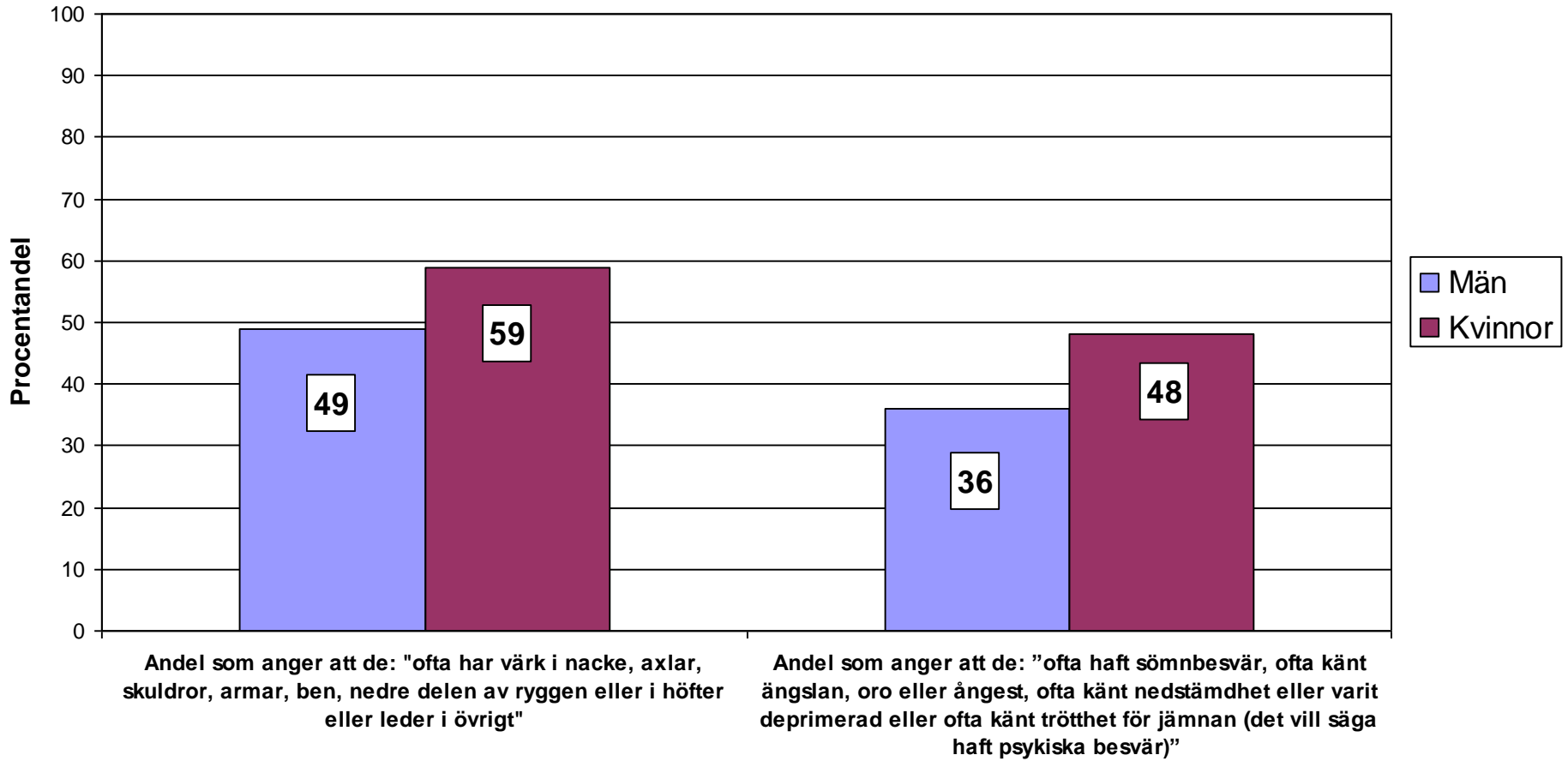
Läkares sjukskrivningspraxis

- I praktiken mer läkaren än FK som är dörrvakt till socialförsäkringen
- Det patienten anser vara en bra behandling är avgörande för önskemålet om sjukskrivning
- Det läkaren anser vara en bra behandling är avgörande för beslutet
- Vården möter symtombruset i samhället

Besvär bland ej sjukskrivna i Dalarnas befolkning i arbetsför ålder

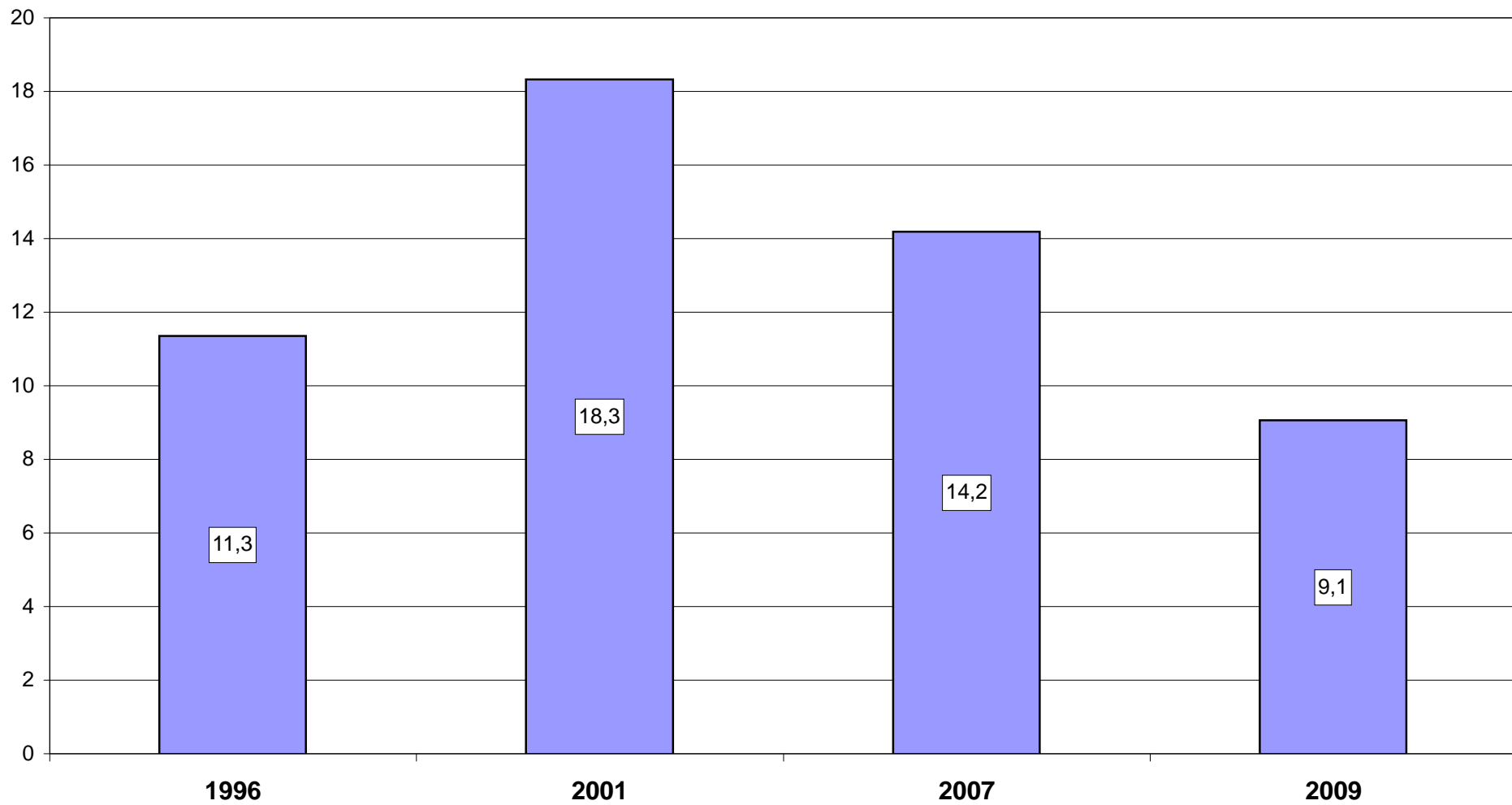
Besvär bland ej sjukskrivna i Dalarnas befolkning i arbetsför ålder

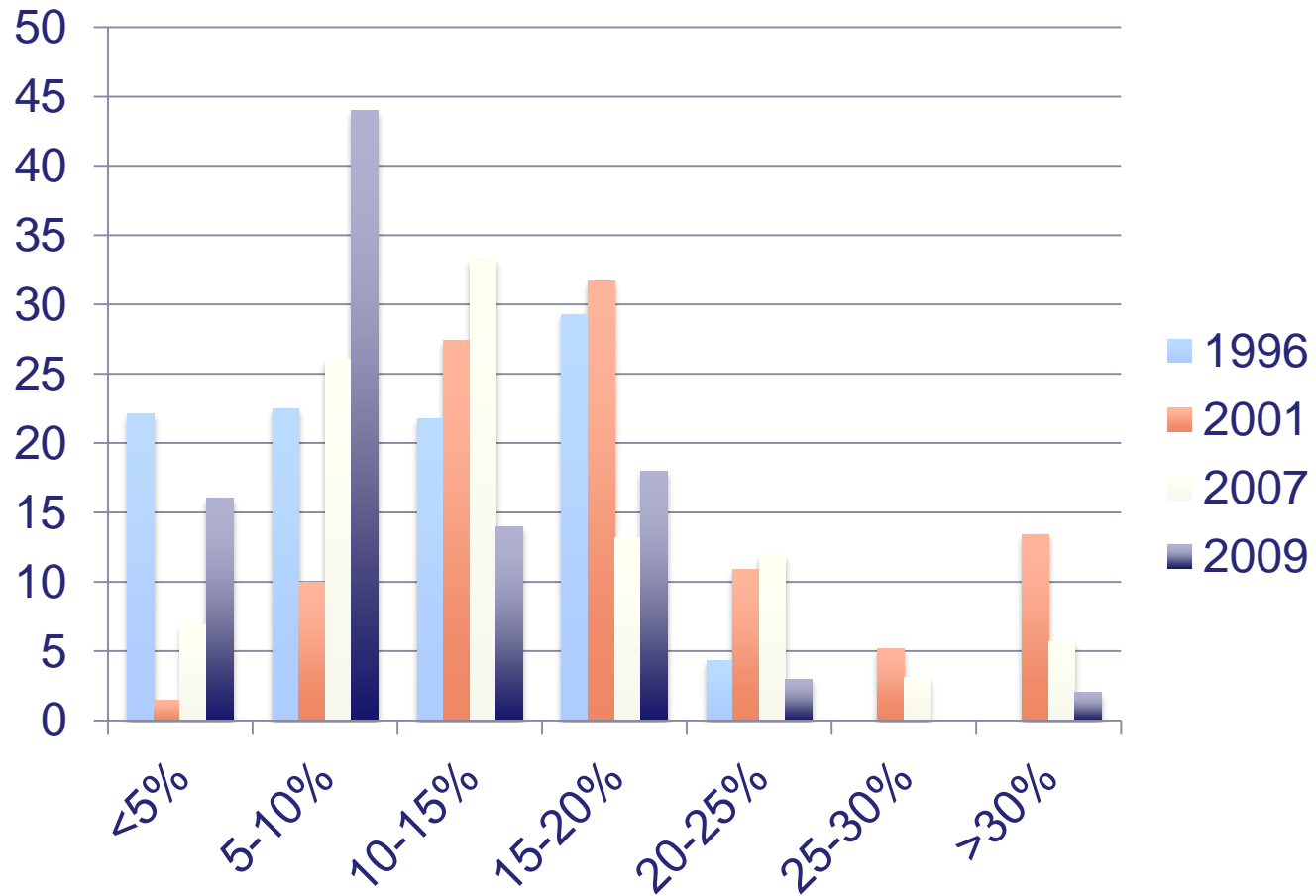
Läkares sjukskrivningspraxis

- Stora variationer mellan läkare
- Beror högre sjuktal på
 - Större efterfrågan på sjukskrivning?
 - Läkares ändrade sjukskrivningspraxis?
 - Ökad sjuklighet i samhället?

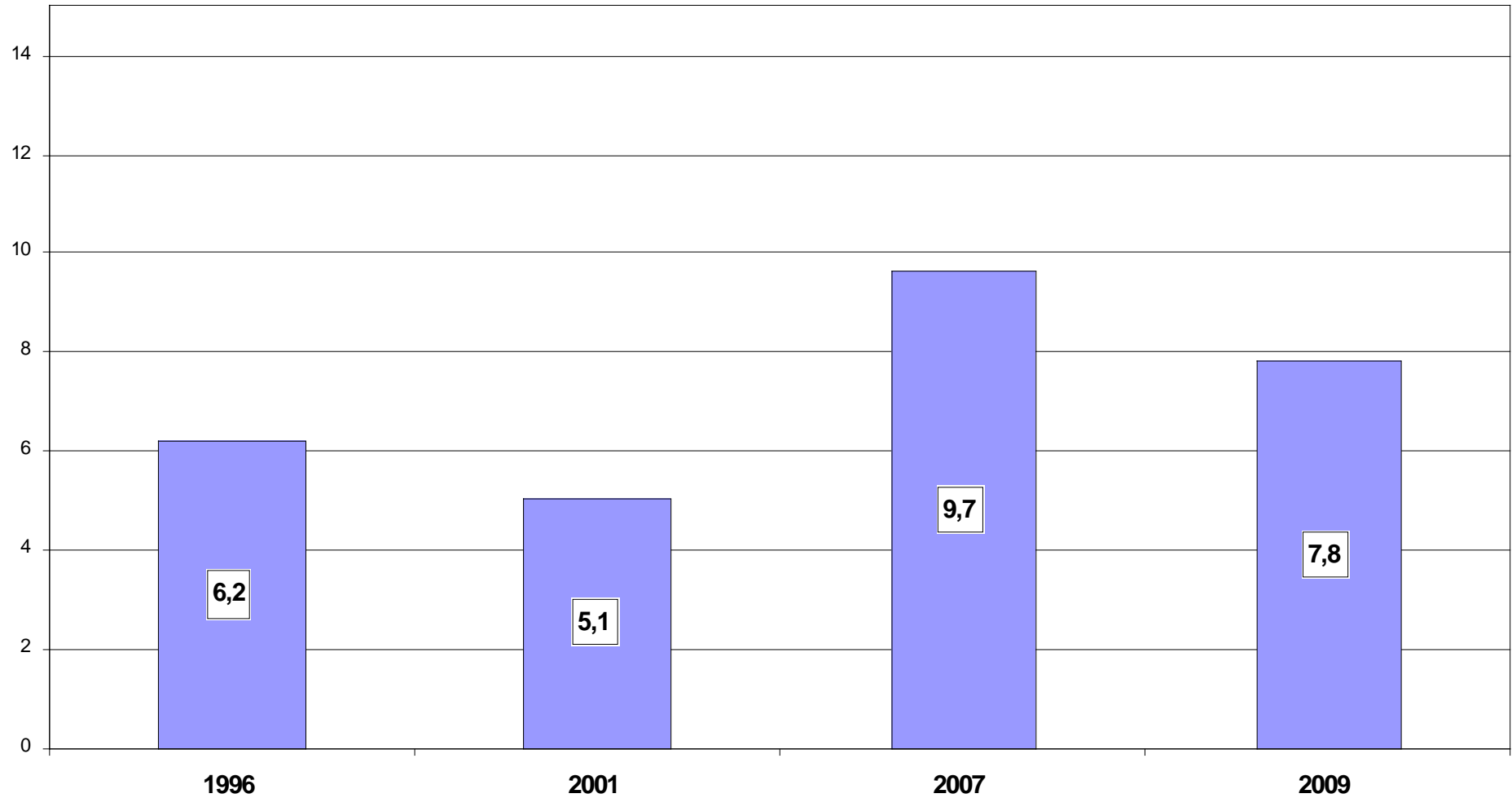
Andel sjukskrivningsfall av alla konsultationer

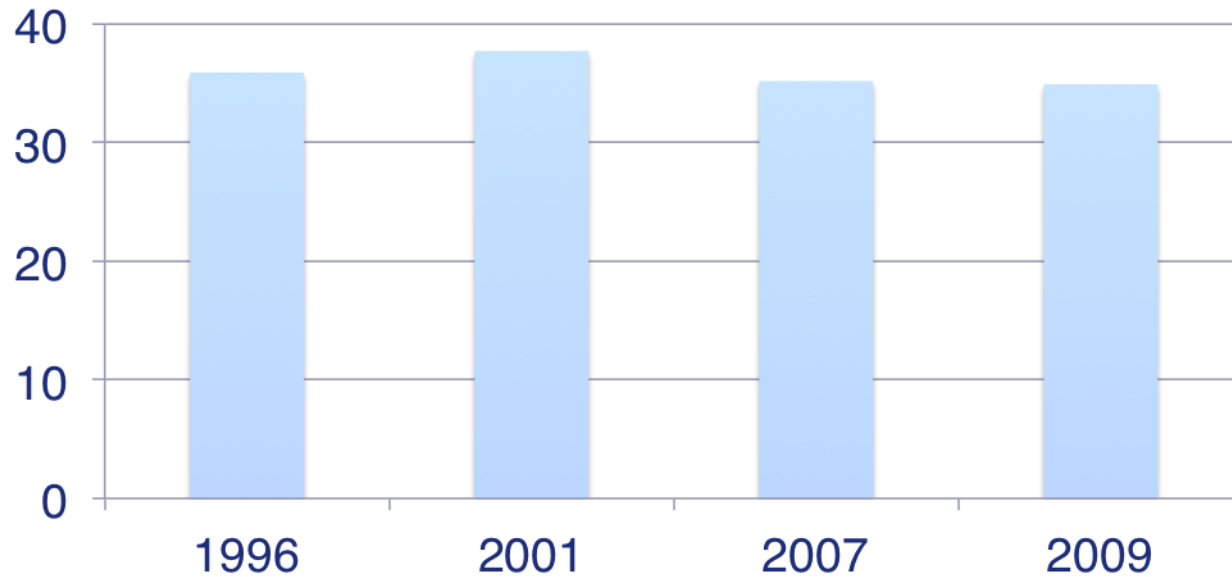
Andel sjukskrivningskonsultationer av alla besök, fördelning mellan olika läkare

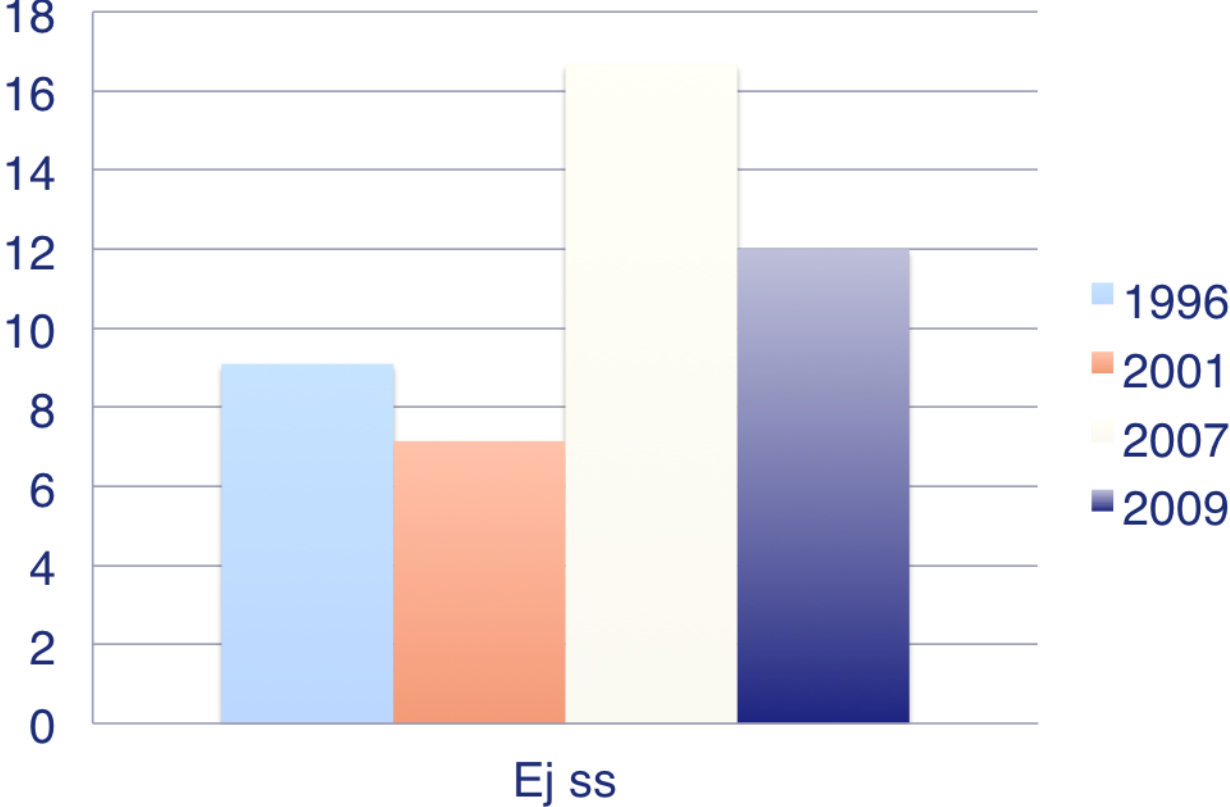
Andel besök som ej resulterade i sjukskrivning

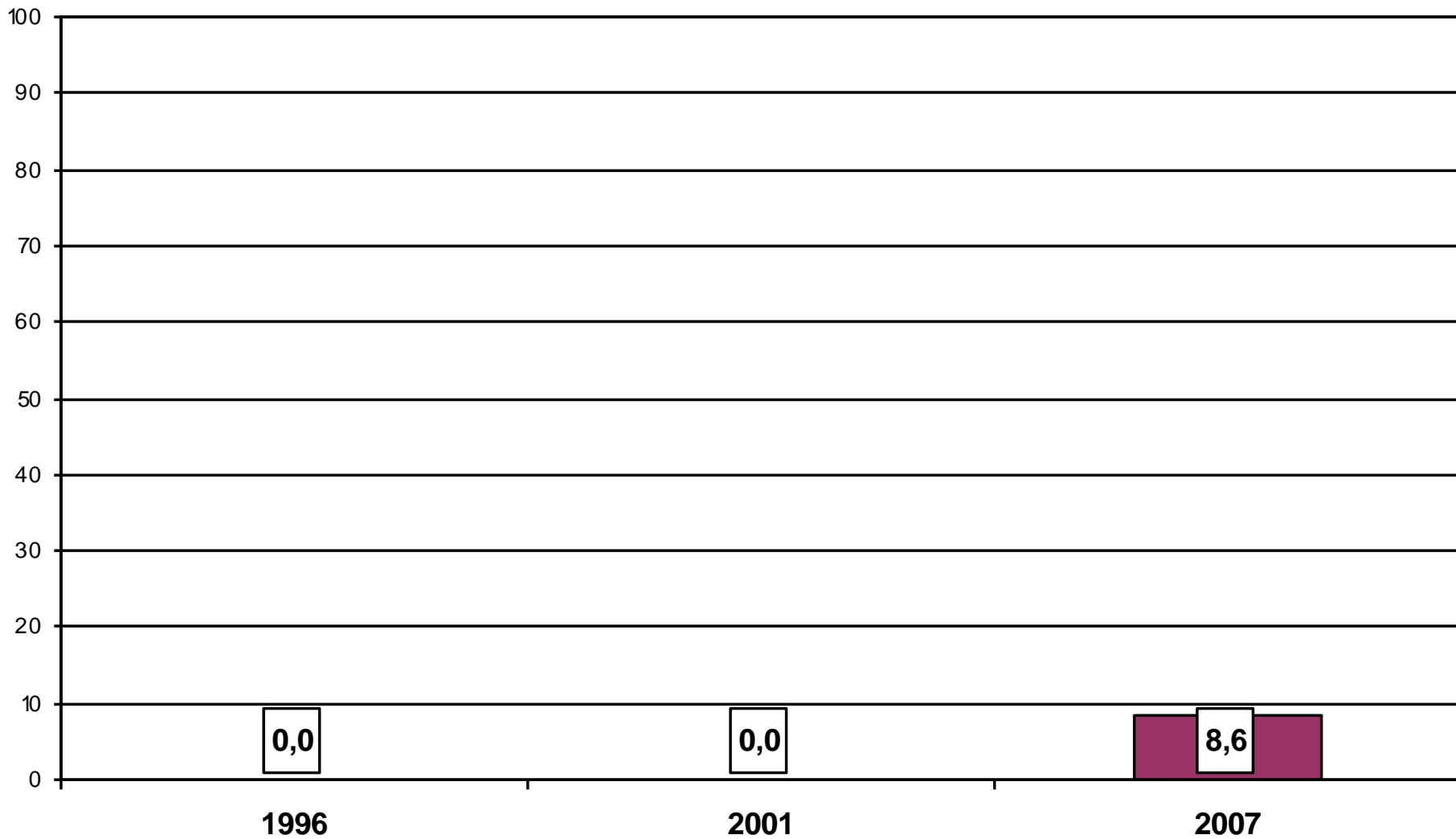
Sjukskrivning bedöms skadlig eller läkaren skulle inte föreslagit det om inte patienten tagit upp det

Procentandel som ej blev sjukskrivna bland dem där läkaren tyckte att sjukskrivning var skadlig eller inte kunde rekommenderas

Procentandel som ej blev sjukskrivna bland dem där läkaren tycker att sjukskrivning inte kan rekommenderas eller är skadlig (bara psykiatriska diagnoser)

Läkares sjukskrivningspraxis

- Många erfarna läkare har aldrig sagt nej till sjukskrivning
- Många tror att man är skyldig att skriva "sjukintyg"
- En del förstår inte intygsskrivarrollen – vågar inte ifrågasätta patientens berättelse eller pröva patientens värdering sakligt mot den medicinska kunskapen

Studie med fallbeskrivningar

- Ryggskott, tennisarmbåge, sömnbesvär och arbetsplatsrelaterade besvär
- Påfallande många läkare vill inte sjukskriva alls - i genomsnitt 61% för ortopedier och 49% för distriktsläkare och psykiatriker
- I distriktsläkarpraxis är motsvarande siffra under 10% (7-9%)

Resultat

- I de flesta fallen renderar ”riskfaktorer” för lång sjukskrivning **mer** sjukskrivning
- Patientens önskan om att inte vara sjukskriven ”om det inte behövs” ger påfallande mindre sjukskrivning
- Läkares sjukskrivning låter sig påverkas av faktorer utanför socialförsäkringens ansvarsområde

Läkares sjukskrivningspraxis

- Styrts av patientens önskemål
- Läkare sjukskriver inte sällan mot sitt bättre vetande
- Sjukskrivning på grund av tillkortakommanden i konsultationen?
- Sjukskrivning det enda man kan "hjälpa till med"?
- Sjukskrivning som tröst?

Läkares sjukskrivningspraxis

- Många sjukskriver fast de vet att det är en dålig idé och hoppas att Försäkringskassan ska säga nej
- Trots tillräcklig kunskap om både beslutstödet och regelverket
- Bara 2-3% av alla läkarintyg ändras genom beslut på Försäkringskassan
- Sämre koll på rehabkedjan och beslutstödet från Försäkringskassan ?

Läkares sjukskrivningspraxis

- Kunskap om regelverket räcker inte
- Svåra konsultationer
- Tydlig förbättringspotential
- Utbildning av läkare kanske en bra idé
- Om det inte är sjukdom är sjukvård en dålig idé
- Om man inte kan hjälpa – låt åtminstone bli att skada

Läkares sjukskrivningspraxis

- För det mesta vet läkaren när sjukskrivning är bra eller inte
- Ge akt på ”magkänslan”
- När sjukskrivning känns rätt är den rätt
- Läkaren borde ha möjlighet att få vara osäker i frågan om sjukskrivning eller inte
- Ta stöd av kollegor
- Inte snabbt tvingas in i rutorna